

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Den 11. december 1984 nedsatte industriministeren i overensstemmelse med Folketingets dagsorden af 20. november 1984 (FT 1984-85, sp. 2221 ff) et sagkyndigt udvalg, der bl.a. fik til opgave at belyse den eksisterende monopolkontrol og fremkomme med forslag til en modernisering af monopolkontrollen.

Den 24. juni 1986 afgav udvalget betænkning nr. 1075 med titlen »Fra monopollov til konkurrencelov – om modernisering af monopolloven og pris- og avanceloven«. Betænkningen og et tidligere udarbejdet lovudkast har været udsendt i høring hos interesseorganisationer og offentlige myndigheder. På baggrund af betænkningen, de afgivne høringssvar samt forslaget i regeringens handlingsplan for afbureaukratisering om nedlæggelse af Monopoltilsynet har Industriministeriet udarbejdet dette forslag til konkurrencelov.

Konkurrencelovforslaget indebærer en ophævelse af monopolloven og pris- og avanceloven og nedlæggelse af Monopoltilsynet.

Nedenfor følger under 2. en kort gennemgang af gældende ret, under 3. en redegørelse for konkurrencelovforslagets formål og midler, og under 4.-5. afsluttende bemærkninger.

2. Gældende ret

Lov om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger har siden 1955 sammen med lov om pris og avancer fra 1974 udgjort det centrale grundlag for Monopoltilsynets virksomhed. Monopolloven blev udarbejdet på grundlag af Trustkommissionens 3. betænkning og på grundlag af erfaringer med administrationen af tidligere konkurrenceregulerende lovgivning, som strækker sig tilbage til 1937.

Monopolloven har til formål gennem offentligt tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger at forhindre urimelige priser og forretningsbetingelser samt at sikre de bedst mulige vilkår for den frie erhvervsudøvelse.

Loven omfatter private erhvervsvirksomheder, andelsforeninger og lignende inden for erhvervsgræne,

hvor konkurrencen er begrænset. Konkurrencebegrænsningen skal være af en sådan styrke, at virksomhederne udøver eller vil kunne udøve en væsentlig indflydelse på pris-, produktions-, omsætnings- eller transportforhold – enten inden for lokale markedsområder eller i hele landet. Uden for loven falder løn- og arbejdsforhold samt prisforhold og erhvervsudøvelse, som i henhold til særlig hjemmel bestemmes og godkendes af offentlige myndigheder.

Lovens administration er henlagt til Monopoltilsynet, der består af et råd og et direktorat. Monopolrådet, der er et kollegialt organ med 15 medlemmer, træffer afgørelser i alle sager af nogen betydning. Det indtager en uafhængig stilling i forhold til industriministeren, og dets afgørelser og beslutninger kan alene indbringes for det af ministeren uafhængige Monopol-ankenævn, hvis afgørelser kun kan prøves af domstolene. Direktoratet forbereder og udfører rådets beslutninger og kan herudover afgøre sager inden for nærmere afstukne retningslinjer. Endelig varetager direktoratet de daglige tilsynsopgaver.

Lovens centrale virkemidler er dels bestemmelserne om offentlig registrering af konkurrencebegrænsninger og offentliggørelse af undersøgelser herom, dels beføjelserne til indgreb i aftaler, forretningsbetingelser, priser m.v. Hertil kommer en enkelt forbudsbestemmelse, der retter sig mod håndhævelse af bindende videresalgspriser.

Ifølge registreringsbestemmelserne skal aftaler og vedtagelser, der enten udøver eller vil kunne udøve væsentlig indflydelse inden for lokale markedsområder eller i hele landet, anmeldes til Monopoltilsynet på virksomhedernes eget initiativ. Manglende anmeldelse medfører civilretlig ugyldighed. Dominerende enkeltvirksomheder og sammenslutninger skal anmeldes, hvis tilsynet kræver det. Ændringer i forhold omfattet af anmeldelsesreglerne skal løbende anmeldes uden forudgående krav fra tilsynets side. Herudover informeres offentligheden gennem løbende offentliggørelse af Monopoltilsynets afgørelser og undersøgelser.

Lovens indgrebsbeføjelser finder anvendelse over for konkurrencebegrænsninger med væsentlig indflydelse, som medfører eller må antages at ville med-